

U s n e s e n í

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a JUDr. Pavla Vacka v právní věci navrhovatele: **P.D.**, nar. ■■■, bytem ■■■, zast. Mgr. Michalem Vogelem, advokátem se sídlem Sokolovské nám. 312/1, Liberec, proti odpůrcům: **1) Městského úřadu Nový Bor**, se sídlem nám. Míru 1, Nový Bor, **2) ANO 2011**, **3) SNK Evropští demokraté Nový Nový Bor**, **4) Starostové pro Liberecký kraj**, **5) Komunistická strana Čech a Moravy**, **6) Česká strana sociálně demokratická**, se sídlem Hybernská 1033/7, Praha 1, zast. JUDr. et Ing. Petrem Petržílkem, Ph.D., advokátem se sídlem AK Petržílek s.r.o., Dvořákova 1624, Úvaly, **o návrhu na neplatnost voleb, o návrhu na neplatnost voleb do zastupitelstva města Nový Bor konaných ve dnech 10. a 11. 10. 2014,**

t a k t o :

- I. Návrh na neplatnost voleb do zastupitelstva města Nový Bor konaných ve dnech 10. a 11. 10. 2014 se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel uvedl, že do obecního zastupitelstva města Nový Bor kandidoval na pozici č. 1 za stranu Strana soukromníků ČR. Má za to, že došlo k porušení § 30 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“), a to práva na rovný přístup k možnostem propagace strany a jejích kandidátů, což ovlivnilo výsledek voleb. Plakátovací plochy nebyly podle navrhovatele rozděleny pro využití všemi 10 kandidujícími volebními stranami. Plakátovací plochy zabezpečuje společnost ■■■, která je 100 % vlastněná městem Nový Bor. Tato společnost (jmenovitě zaměstnankyně I.R.) vylepení plakátů Strany soukromníků ČR opakovaně odmítla z důvodu, že všechny plakátovací plochy jsou již obsazeny, což nebyla pravda. Do doby konání voleb se žádný z plakátů Strany soukromníků ČR na plakátovacích plochách neobjevil, ačkoli došlo v mezidobí k doplnění plakátů třech jiných kandidujících stran. Na vyhrazených plakátovacích plochách se tak objevily pouze volební plakáty volebních stran Starostové pro Liberecký kraj, SNK Evropští demokraté – Nový Nový Bor a České strany sociálně demokratické. Plakátovací plochy vlastněné městem byly podle navrhovatele využity k propagaci stran představitelů, kteří byli ve vedení města Nový Bor (Mgr. J.D. - starosta města a kandidát č. 1 Starostové pro Liberecký kraj., Ing. S.S. - místostarostka a kandidátka č. 1 SNK Evropští demokraté – Nový Nový Bor). Ani Občanské demokratické straně (prostřednictvím V.K.) nebylo umožněno použít plakátovací plochy. Protože většina

volebního „boje“ se podle navrhovatele soustředí právě na plakáty a billboardy, došlo v důsledku znemožnění využít plakátovací plochy k prezentaci k výraznému porušení rovnosti. Jako důkaz na podporu svých tvrzení navrhovatel označil hlasy pro kandidáty volebních stran SNK Evropští demokraté – Nový Nový Bor a Starostové pro Liberecký kraj, svůj výslech a výslech I.R. a V.K..

Další zvýhodnění volební strany SNK Evropští demokraté – Nový Nový Bor navrhovatel spatřoval v tom, že tato strana, resp. kandidátka Ing. S.S., měla své plakátovací plochy i na budovách státních organizací – Česká pošta, a.s. K prokázání této skutečnosti navrhovatel soudu předložil fotografii.

Naopak znevýhodnění v možnosti propagace bylo dáno otištěním článku „Roli mohou hrát v boji o Senát zkušenosti“ v Českolipském deníku dne 4. 10. 2014. Článek útočil na pověst a čest navrhovatele, uváděl, že navrhovatel je neoblíbený, zmiňoval velmi negativní vliv navrhovatele na jiné subjekty. Přitom žádná z publikovaných informací nebyla pravdivá. Byl podán podnět k zahájení přestupkového řízení, které však bylo postoupeno Policii ČR, jež věc řeší pod sp. zn. KRPL – 104158-1/PŘ-2014-180116. Navrhovatel předložil novinový článek ze dne 4. 10. 2014 a odvolával se i na jeho internetovou verzi, dále doložil úřední záznam ze dne 23. 10. 2014 o podání vysvětlení a sdělení policie o postoupení věci.

Také článek „Letáky Starostů z Nového Boru se vypařily“ ze dne 9. 10. 2014 uváděl, že tato strana se stala obětí nekalého politického boje, kdy jí neměly být doručeny některé letáky. Dne 30. 9. 2014 na serveru i-noviny, Hydepark, Komunální volby 2014 v Novém Boru, bylo opět uváděno jméno navrhovatele, bylo o něm nepravdivě uváděno, že podával marná trestní oznámení na volené zástupce města Nový Bor. I toto je předmětem přestupkového šetření. Navrhovatel soudu předložil oznámení o zahájení přestupkového řízení pod sp. zn. SO2-1176/2014-672/Po a označený novinový článek ze dne 9. 10. 2014.

Navrhovatel shrnul, že nerovný přístup k plakátovacím plochám města a poškozující kampaně vůči navrhovateli měly výrazný vliv na samotné výsledky voleb. Volební výsledek Strany soukromníků ČR byl 3,45 %, Občanské demokratické strany 4,72 % hlasů, pokud by stranám bylo umožněno řádně využít plakátovací plochy, na které měly nárok, byl by lepší a mohlo dojít k jinému povolebnímu uspořádání. Z uvedených důvodů navrhovatel požadoval, aby soud prohlásil volby do obecního zastupitelstva města Nový Bor za neplatné.

Městský úřad Nový Bor jako volební orgán ve svém vyjádření uvedl, že starostou obce nebyla využita možnost podle § 30 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí k vyhrazení ploch pro vylepení volebních plakátů. Zmíněné ustanovení nebývá ve volbách využito, protože město nedisponuje dostatečným množstvím výlepových ploch, aby mohla být zajištěna zásada rovnosti kandidujících volebních stran. Volební strany a kandidáti tak využívají komerčních ploch. K jednotlivým výročkům obsažených v novinových článcích či na webu se volební orgán odmítl vyjádřit, stejně tak k probíhajícímu řízení před orgány policie či k přestupkovému řízení. Tvrzení, že nemožnost využít plakátovací plochy ve městě ovlivnila samotný výsledek voleb, bylo označeno za spekulativní, neboť voliči se rozhodují nejen podle reklamy, ale především na základě osobní znalosti kandidátů a jejich přínosu pro město. Zejména proto, že k porušení § 30 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí nedošlo,

nemohlo dojít k porušení zásady rovnosti kandidujících volebních stran, navrhoval volební orgán, aby soud návrh zamítl v celém rozsahu.

Česká strana sociálně demokratická (dále jen „ČSSD“) navrhla, aby soud návrh na neplatnost voleb zamítl jako nedůvodný. Poukázala na usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2006, č. j. 57 Ca 148/2006-40, podle něhož navrhovatele stíhá povinnost svá tvrzení prokázat, což se mu nepodařilo. Podle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2006, č. j. 29 Ca 301/2006, je oprávněním starosty, nikoli jeho povinností, vyhradit podle § 30 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí plochy pro vylepení plakátů. Podle informací pracovnice I.R. ze společnosti ■■■, nebyla ze strany starosty plakátovací plocha vyhrazena. Pokud chtěly volební strany na plochách spravovaných uvedenou společností plakáty vylepit, musely si propagaci sjednat za úplatu. Navrhovatel se na společnost ■■■ obrátil, společnost zabezpečila za úplatu vylepení 8 navrhovatelem dodaných plakátů. Tímto jsou tvrzení navrhovatele vyvrácena, ČSSD navrhovala provést svědecký výslech I.R., která by se měla vyjádřit k jednáním mezi navrhovatelem a společností, úplatě za výlep plakátů. K námitce týkající se vylepení plakátu Ing. S.S. na budově České pošty, s.p., ČSSD uvedla, že zásada rovnosti se nevztahuje na plochy soukromých vlastníků. ČSSD doplnila, že není ničím prokázán vliv množství vylepených plakátů Strany soukromníků ČR na zisk byť jediného mandátu v zastupitelstvu. K tvrzením ohledně vlivu navrhovatelem specifikovaných novinových či internetových článků ČSSD konstatovala, že navrhovatel nepřinesl důkazy o nepravdivosti informací, kterým se bránil, a soud by neměl za něj tvrzení či důkazy dohledávat. Proto nemá ČSSD až do prokázání opaku důvod o korektnosti volební soutěže v komunálních volbách pochybovat. V tomto směru se dovolávala usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 11. 2006, č. j. 22 Ca 385/2006-5, podle kterého, pokud jsou v rámci svobodné volební soutěže použity pravdivé a veřejně dostupné informace o kandidátovi, nelze v tom spatřovat porušení zásady rovnosti volební soutěže. Nakonec ČSSD zdůraznila princip ochrany mandátu, relativnost volebních vad na výsledek hlasování na základě principu proporcionality (sp. zn. I. ÚS 768/06 ze dne 12. 12. 2006, ze dne 10. 1. 2007, sp. zn. III. ÚS 885/06 a sp. zn. Pl. ÚS 73/04).

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) se za podmínek stanovených zvláštními zákony může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů návrhem u soudu domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

Podle § 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obce podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, přičemž návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

Před meritorním posouzením podaného návrhu se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou nějaké překážky bránící vlastnímu projednání věci. Soud dospěl k závěru, že navrhovatel je podle § 90 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí aktivně legitimován k podání návrhu, neboť se jedná o osobu,

kteřá byla přihlášena k trvalému pobytu v Novém Boru a zapsána do stálého seznamu voličů ve volebním okrsku č. 7, což soud ověřil z předloženého výpisu stálého seznamu voličů.

Dále je třeba uvést, že návrh byl podán písemně dne 24. 10. 2014 v 15,40 hodin u podepsaného soudu jako soudu věcně a místně příslušného, a tedy poslední den zákonné desetidenní lhůty dle § 60 odst. 1, § 67 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, když k vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí došlo dne 14. 10. 2014 (pod č. 217/2014 Sb.).

Podle ustálené judikatury existují v obecné rovině tři základní předpoklady vyhovění volební stížnosti: 1) protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona; 2) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož volba je napadena volební stížností, a 3) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu kandidáta, resp. „zatemňovat“ volební výsledek ve smyslu jeho zásadního zpochybnění (srov. nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. I. ÚS 526/98; nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, dostupné na www.nalus.cz; či Soudní přezkum voleb, Pavel Molek, Vojtěch Šimíček, Linde Praha, 2006, str. 297; nebo např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 36/2006-21, všechny rozhodnutí NSS dostupné na www.nssoud.cz).

Pravidla pro volební kampaň pro volby do zastupitelstev obcí jsou zákonem upravena jen velmi omezeně v § 30 zákona o volbách do zastupitelstev obcí a při jejich výkladu je nutno respektovat ústavní principy rovné volební soutěže stran ve smyslu čl. 5 Ústavy a čl. 22 Listiny základních práv a svobod (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 8. 2007, sp. zn. I. ÚS 203/07).

Při posouzení důvodnosti prvního návrhového bodu vycházel soud ze znění § 30 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, podle něhož *pro volební kampaň starosta může vyhradit plochu pro vylepení volebních plakátů, a to nejméně 10 dnů přede dnem voleb. Možnost jejího využívání musí odpovídat zásadě rovnosti kandidujících volebních stran.* Výkladem cit. ustanovení se zabýval již Krajský soud v Ústí nad Labem v usnesení ze dne 8. 11. 2006, č. j. 15 Ca 234/2006-20, či Krajský soud v Brně v usnesení ze dne 16. 11. 2006, č. j. 29 Ca 301/2006-98 (jež jsou soudu známa z jeho úřední činnosti), které shodně dovodily, že požadavek na zabezpečení srovnatelné možnosti využívání plakátovacích ploch volebními stranami se vztahuje pouze na případ, jde-li o výlepové plochy pro volební kampaň vyhrazené výlučně starostou. Zda starosta plochy pro vylepení volebních plakátů ve smyslu cit. ustanovení vyhradí či nikoli, nechává zákon na jeho úvaze, vyhrazení ploch starostou není koncipováno jako obligatorní.

V daném případě šlo o posouzení využití plakátovacích ploch společnosti Kultura Nový Bor, s.r.o., jak je tvrzeno v návrhu. Vyjádřením volebního orgánu, podporovaného vyjádřením ČSSD, bylo doloženo, že starostou města Nový Bor nebyly, jako ostatně obvykle před konáním voleb, vyhrazeny ve lhůtě 10 dnů přede dnem voleb plochy pro vylepení plakátů ve smyslu § 30 odst. 1 zákona do zastupitelstev obcí, z důvodu nedostatečného množství plakátovacích ploch, kterými by město disponovalo. K namítanému porušení zákona tak dojít nemohlo. Společnost Kultura Nový Bor, s.r.o., byť je jejím stoprocentním vlastníkem Město Nový Bor, jak plyne z navrhovatelem předloženého výpisu z veřejného rejstříku,

je právnickou osobou soukromého práva, na kterou se nevztahuje povinnost ve stanovené lhůtě vylepit na svých plochách plakáty každé kandidující volební strany v duchu zásady rovnosti využití plakátovacích ploch, neboť její činnost je založena na komerční bázi. S ohledem na vyslovený právní názor nepovažoval soud za nutné provádět dokazování výsledkem navrhovatele, případně V.K. za Občanskou stranu demokratickou či zaměstnankyně společnosti Kultura Nový Bor, s.r.o.

Pokud jde o vylepení plakátu Ing S.S. – kandidátky volební strany SNK Evropští demokraté – Nový Nový Bor na budově České pošty, s.p. (nikoli a.s., jako nesprávně uvedl navrhovatel), ani v tomto směru soud neshledal porušení § 30 zákona o volbách do zastupitelstev obcí upravujícího volební kampaň. Namítaná skutečnost nemá žádnou spojitost s rovným využitím ploch pro vylepení plakátů na plochy vyhrazené starostou ve smyslu § 30 odst. 1 cit. zákona, neboť se o vylepení plakátu na takové ploše nejednalo. Nešlo o porušení zákazu zveřejňovat výsledky předvolebních a volebních průzkumů ve vymezeném období podle § 30 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Nejednalo se ani o zakázanou volební agitaci a propagaci volební strany v objektu, kde je volební místnost, a nic nenaznačuje tomu, že by se jednalo o místo v bezprostředním okolí takového objektu ve smyslu § 30 odst. 3 cit. zákona. Nelze ani hovořit o nějakém intenzivním excesu ve volební kampani, který by představoval formu přímé komunální či dokonce státní podpory jediné volební strany, jak navrhovatel naznačuje, a přímé či nepřímé omezení rovnosti volebních stran ve volební soutěži. Samo umístění jediného plakátu na budově České pošty, s.p., přestože se jedná o osobu soukromého práva s majetkovou účastí státu, nepředstavuje takové zvýhodnění jediné volební strany ve volební kampani, která ostatně není představována jedinečně či převážně využitím plakátovacích ploch či vylepením plakátů kandidátů či lídrů volebních stran, jak navrhovatel dovozuje, které by znamenalo potlačení svobodné soutěže volebních stran kandidujících do komunálních voleb v Novém Boru.

Dále se soud zabýval tvrzeními, že Strana soukromníků ČR, za kterou navrhovatel kandidoval, byla znevýhodněna některými články, neboť navrhovatel se stal opakovaně předmětem poškozující kampaně.

Soud v obecné rovině předesílá, že volební kampaň je výrazem principu svobodné soutěže politických sil v demokratické společnosti, způsob jejího vedení může být různý a zákonem o volbách do zastupitelstev obcí nejsou přímo zapovězeny určité její podoby. Často sebou volební kampaň nese i prvky zaměřené negativně, ve snaze oslabit ostatní účastníky politického soupeření. Jak k volební kampani konstatoval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 18. 2. 2013, č. j. Vol 33/2013-45, *„Ta má jistě svá specifika vyplývající z vyostřeného střetu mezi jejími aktéry, kteří se jednak snaží získat podporu pro svůj volební program, jednak podlomit důvěru k volebnímu soupeři. Volební střet je fakticky nejen soutěží volebních programů a kandidátů v pozitivním smyslu (tedy vyzvednutím kladů vlastního programu a kandidujících osobností), ale i v negativním smyslu (poukazováním na zápory ostatních volebních programů i osob protikandidátů). Předmětné pojmy v prostředí voleb nelze ztotožňovat s dobrými mravy, tak jak jsou chápány občanským zákoníkem, ani je nelze posuzovat z hlediska soukromého práva a obecné morálky. Nedostatek etiky ve volební kampani ještě nečiní takové jednání protizákonným (srov. usnesení ze dne 29. 6. 2006, č. j. Vol 45/2006-17, č. 963/2006 Sb. NSS).“*

K části článku „Roli mohou hrát v boji o Senát zkušenosti“, obsahující otázku „Na svém webu máte seznam lidí, kteří Vás na cestě do Senátu podporují. Chybí tam ale jméno novoborského občana a „kritika poměrů“ Pavla Danyse, které Vás prohlašuje, že jste především jeho kandidátem a kandidátem R.U., jednatele sklárny Engermann. Oba nemají v Novém Boru zrovna pozitivní pověst, spousta slušných lidí se od nich distancuje. Není to pro Vás tak trochu „polibek smrti“, když si Vás přivlastňují právě tito neoblíbení „rebelové?“, soud konstatuje, že se nejedná o článek, který by jako celek nevybíravým způsobem útočil na pověst a čest navrhovatele. Navrhovatelem vypíchnutá otázka byla jednou z více, jež byly v otištěném, resp. na internetu publikovaném článku položeny kandidátu do Senátu Parlamentu ČR v současně probíhajících senátorských volbách. Nejednalo se tedy ani o článek, který by měl přímou spojitost s komunálními volbami či se nějakým podrobnějším způsobem negativně nebo nevybíravě vymezoval vůči osobě navrhovatele či volební straně Strana soukromníků ČR. Šlo o formulaci otázky novinářem, nadto s použitím a zdůrazněním politické nadsázky, a konstatování ohledně osoby navrhovatele se ho dotýkala co do možné obliby a vlivu na ostatní osoby a subjekty, tedy ve sféře, která je jen stěží objektivně měřitelná a prokazatelná. Ostatně o tom, že žádná z informací pravdivá není, navrhovatel přímý důkaz nepřinesl. Předložený úřední záznam o podání vysvětlení na policii ze dne 23. 10. 2014 a sdělení o postoupení oznámení přestupku ze dne 8. 10. 2014 pouze dokládají, že se navrhovatel rozhodl využít možností daných mu právní řádem a podal na autora článku oznámení pro trestný čin, resp. pro přestupek, o pravdivosti publikovaných soudů však nevypovídají.

Článek „Letáky Starostů z Nového Boru se vypařily“, který podle navrhovatele uváděl, že se tato strana stala obětí nekalého politického boje, pak opět přímou spojitost s osobou navrhovatele nemá, a nemá ho ani s volební stranou, za kterou kandidoval. Navrhovatel nespecifikuje, na základě čeho dovozuje, že by to měl být právě on či Strana soukromníků ČR, koho by si měli čtenáři jako potencionální voliči spojit s nekalými volebními praktikami. Pokud se jedná o zmínku o „marných udáních ■■■, ■■■ a spol.“ na volené zástupce města, učiněnou jedním z přispěvatelů v probíhající internetové diskusi na serveru i-noviny, HydePark, Komunální volby 2014 v Novém Boru, kterou navrhovatel soudu dokládal též oznámením o přestupkovém řízení vedeném s tímto přispěvatelem, navrhovatel soudu nedoložil, že by tato informace byla nepravdivá. Navrhovatel jako kandidát jedné z volebních stran do komunálních voleb musí počítat s určitou mírou kritických či negativně laděných, někdy i neetických prohlášení anebo spekulací v předvolebním střetu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2006, č. j. Vol 45/2006-17, publ. Sb. NSS 963/2006), a to nejen v tisku, ale v dnešní době také v různých internetových diskusích, které jsou (často bez větší ingerence ze strany poskytovatele serveru) vedeny různými osobami, nejenou i vystupujícími anonymně, jak soud ostatně v obecné rovině předdeslal. V daném případě dospěl soud k závěru, že navrhovatelem předestřené zmínky o jeho osobě nepředstavují žádnou rozsáhlou jednostranně zaměřenou razantní a nevybíravou kampaň, která by překročila hranici únosné míry a nesla by znaky volební kampaně v rozporu s § 30 zákona o volbách do zastupitelstev obcí či v rozporu s principem rovné politické soutěže stran. Na závěr lze dodat, že rovněž úroveň propagace, kterou si voliči spojí s tou kterou volební stranou, podléhá nepochybně kritickému posouzení z jejich strany. Soud tedy uzavírá, že ani v tomto ohledu neshledal tvrzenou protizákonnost. Proto na základě všech shora předestřených argumentů dospěl k závěru, že návrh je nedůvodný a zamítl jej.

V souladu s § 90 odst. 3 s. ř. s. bylo o návrhu rozhodnuto usnesením v zákonné dvacetidenní lhůtě od jeho doručení, a to bez nařízení jednání, neboť soud mohl o návrhu rozhodnout na základě navrhovatelem předložených listin a předložené volební dokumentace a neshledal potřebu provádět další dokazování.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** podle § 104 odst. 1 s. ř. s. opravné prostředky přípustné.

V Liberci dne 10. listopadu 2014.

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu